

kai Társaság 1927 februárban tartott társadalmi értekezletének kivonatos jegyzőkönyve).

2. szám: *Thirring* Gusztáv: Efforts internationaux dans le domaine de la statistique des villes. — *Dobrovits* Sándor: Le service statistique. — *Surányi-Unger* Tivadar: Statistique et économie politique. — *Nyulási* János: Ruine et reconstruction des capitaux.

3—4. szám: *Laky* Dezső: Les facteurs économiques dans le développement de la population de Budapest de 1900 a 1920. (1re partie. Le développement jusqu'en 1910). — *Jordan* Károly: Les coefficients d'intensité relative de Körösy. — *Sipos* Sándor: Les enseignements de la recherche des conjonctures en Amérique. — *Thirring* Lajos: L'oeuvre posthume de Ladislav Buday. Contribution à la biographie du premier président de la Société Hongroise de Statistique.

Journal de la Société Hongroise de Statistique. 1928. (VI.) évfolyamától kezdve a Társaság negyedévi francia folyóirata „Revue...” cím helyett „Journal de la Société Hongroise de Statistique” címen jelenik meg. A változás elsősorban azoknak a tévedéseknek elkerülése céljából történt, amelyekre a folyóirat régi címe és a Magyar Statisztikai Szemle francia címe közötti nagy hasonlóság már több ízben alkalmat adott. A „Journal” egyébként az 1928-as évfolyamtól kezdve tartalmilag is több új rovattal bővül, így az 1. számban első ízben közölt „Revue des publications hongroises” című rovat a magyar

statisztikai és rokonirodalom (könyvek és folyóiratok) ismertetését tartalmazza. A Journal főbb tanulmányai:

1. szám: L'Institut International de Statistique au Caire: I. *Thirring* Gusztáv: Idées sur l'Institut International de Statistique; II. *Kovács* Alajos: Les questions démographiques discutées à la Session du Caire; III. *Fellner* Frigyes: La statistique économique à la Session du Caire; — *Surányi-Unger* Tivadar: Le rôle de la méthode statistique dans l'économie politique.

2. szám: *Kresz* Károly: Le marché du crédit en Hongrie. — *Szádeczky-Kardoss* Tibor: Les participations des établissements de crédit à des entreprises diverses.

Ihrig Károly: Internationale Statistik der Genossenschaften. (Statistique internationale des coopératives. — International Statistics of Co-operative Societies). A Magyar Statisztikai Társaság kiadványai 5. szám. Ez a 275 oldalas monográfia, melynek *Ihrig* Károly dr., a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem közgazdaságtudományi karának magántanára a szerzője s melyhez *Fassbender* Márton dr. egyetemi tanár, titkos tanácsos (Berlin) írt előszót, a nemzetközi szövetkezeti statisztika mai állapotával és kiépítésének problémáival foglalkozik s a statisztikai és szövetkezeti irodalomban egyaránt úttörő, alapvető jelleggel bír. A német nyelven kiadott könyv 25 állam szövetkezeti statisztikai adatait foglalja össze és ismerteti 48 német, francia és angol nyelvű táblázat kapcsán.

Nagy-Britannia gazdasági adatai.

Données économiques de la Grande-Bretagne.

Az Ir Szabad Állam különválása következtében a Nagy-Britannia legfontosabb statisztikai adatait tartalmazó jelzőtábla nem egységes alapon készült.

Táblázatunknak az 1913., 1920. és 1921. évekre vonatkozó rovatai a jelenlegi Ir Szabad Állam területének adatait is tartalmazzák, míg az 1922—1927. évekre vonatkozó rovatokban az Ir Szabad Állam adatai nem szerepelnek, tehát e rovatok csupán Nagy-Britannia és az Ir sziget kisebb részét tevő Észak-Írország adatait ölelik fel. Kivételt képeznek a mezőgazdaság és a vasútvonalhossz adatai, amelyekben az Ir Szabad Állam adatai sehol sem szerepelnek.

Nagy-Britannia és Észak-Írország kiszámított népessége meghaladja a 45 milliót, kb. ugyanannyi, mint amennyi a háború előtt Nagy-Britannia és az egész Írország együttes népessége volt. Az *élvesztési arányszám* a háború előtt 24 volt, jelenleg

nem éri el a 17-et, vagyis nemzetközi viszonylatban ez az arányszám egyike a legrosszabbaknak. A 12 körül mozgó *halálzási arányszám* viszont a legjobbak közé tartozik, azonban a *természetes szaporodás* nagy csökkenésének nem vethetett gátat.

A *munkanélküliség* szempontjából Anglia Európa államai között szomorú vezetőhelyen áll, 1927-ben, bár a munkapiac ez előző évekkkel szemben javult, a munkanélküliek száma 1·2 millió volt.

A *mezőgazdasági főtermények közül a gabonafélék vetésterületének* adatai a háború után némi emelkedést mutattak, de az utóbbi évek során jelentősen csökkentek. A *cukorrépatermelés*, mely a háború előtt jelentéktelen volt, egyre intenzívebb lesz. A *terméseredmények* az újabb években a gabonaféléknél szintén gyengébbek, mint a háború előtt, kivéve a *zabot*, amelynek csak az 1927. év eredménye rossz. A *burgonyatermelés* megtartotta

Megnevezés — <i>Désignation</i>	Egység <i>Unité</i>	1913	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
Népesség — <i>Population</i>		Terület — <i>Territoire</i> 244.041 km²								
Kiszámított népesség ¹⁾ — <i>Population calculée</i>) . . .	1.000	45.648	46.472	47.123	44.331	44.563	44.886	45.040	45.500	.
Házasságkötés — <i>Mariages</i>	‰	7.5	9.7	8.2	7.7	7.6	7.5	7.5	.	.
Elveszületés — <i>Nés-vivants</i>	"	24.2	25.4	22.6	20.9	20.2	19.3	18.7	17.8	16.7
Halálozás — <i>Décès</i>	"	14.3	12.9	12.5	13.1	11.8	12.6	12.4	11.7	12.6
Természetes szaporodás — <i>Accroissem. naturel</i> . . .	"	9.9	12.5	10.1	7.8	8.4	6.7	6.3	6.1	4.1
Munkanélküliek — <i>Chômeurs</i>	1.000	.	691.1	1,934.0	.	1.226.6	1.260.5	1.243.1	1.431.8	1.194.3
Mezőgazd. — <i>Agriculture</i>										
Bevetett terület <i>Superficie ensemencée</i>		1909–13 évi átlag								
Búza — <i>Froment</i>	1.000 ha	750	784	829	825	731	647	628	669	690
Rozs — <i>Seigle</i>	" "	22	42	35	37	33	27	23	22	15
Árpa — <i>Orge</i>	" "	680	747	652	627	602	594	596	515	471
Zab — <i>Avoine</i>	" "	1.352	1.503	1.442	1.438	1.334	1.346	1.261	1.264	1.199
Burgonya — <i>Pomme de terre</i>	" "	302	354	354	359	311	303	320	322	329
Cukorrépa — <i>Betterave à sucre</i>	" "	1	1	3	3	7	9	23	52	90
Termés — <i>Production</i>										
Búza — <i>Froment</i>	1.000 q	15.874.8	15.141.9	19.742.8	17.752.6	16.177.4	14.389.4	14.401.9	13.880.0	14.514
Rozs — <i>Seigle</i>	" "	312.9	266.2	243.9	.
Árpa — <i>Orge</i>	" "	12.622.7	13.286.5	10.999.8	10.551.6	11.184.5	11.633.7	11.737.8	10.430.1	8.776
Zab — <i>Avoine</i>	" "	23.551.8	25.499.3	24.465.2	22.745.1	23.374.1	25.075.7	24.068.5	25.733.8	16.455
Burgonya — <i>Pomme de terre</i>	" "	47.223.5	51.330.4	48.784.4	65.582.9	45.676.8	44.399.6	54.630.4	43.067.2	41.780
Cukorrépa — <i>Betterave à sucre</i>	" "	.	.	664.5	559.8	1.060.8	1.866.6	4.526.5	10.795.5	17.273
Bányászat, ipar <i>Mines, industrie</i>										
Szén — <i>Houille</i>	1.000 tonna 1.000 tonnes	292.043	233.216	165.871	253.613	280.430	271.405	247.049	128.305	256.260
Vas — <i>Fonte et ferro-al- liages</i>	" "	10.425	8.164	2.658	4.931	7.560	7.425	6.362	2.481	7.404
Acél — <i>Acier</i>	" "	7.787	9.213	3.763	5.975	8.618	8.333	7.504	3.618	9.240
Cink — <i>Zinc</i>	" "	26.4	18.3	3.0	23.4	33.5	38.6	42.4	18.3	.
Ólom — <i>Plomb</i>	" "	30.6	12.4	2.9	5.0	6.8	5.4	4.8	4.3	.
Réz — <i>Cuivre</i>	" "	52.2	26.4	12.2	18.7	23.2	21.5	20.7	18.0	.
Ón — <i>Etain</i>	" "	24.0	24.4	14.0	24.0	31.5	36.6	39.6	42.7	.
Alumínium — <i>Aluminium</i> .	" "	7.6	8.0	5.0	7.0	9.0	8.0	9.5	8.0	.
Keresk. és közlekedés <i>Commerce et communications</i>										
Behozatal — <i>Importations</i>	1,000.000 £	659.2	1.709.9	978.6	899.4	.	1.137.5	1.166.7	1.117.	1.096.3
Kivitel — <i>Exportations</i> . . .	" "	525.3	1.334.5	703.4	719.5	.	767.3	773.4	651.9	709.1
Vasútvonalhossz — <i>Longueur de chemins de fer</i>	km.	36.589	36.803	36.791	36.841	36.915	36.908	37.004	36.934	.
Gépjárműállomány — <i>Effectif des véhicules à moteur</i>	1.000 darab unités	1.475	1.653	1.764
Pénz és hitel <i>Monnaie et crédit</i>										
Az angol font árfolyama dol- lárálapon — <i>Cours de change de la livre anglaise, sur base- dollar</i>	1913 = 100	100	133	126.4	109.9	106.4	110.2	100.8	100.2	100.1
Nagykereskedelmi indexsz. — <i>Indice des prix de gros</i>	‰	100	307.3	197.2	158.8	158.9	166.2	159.1	148.1	141.4
Megélhetési indexsz. — <i>Indice du coût de la vie</i>	"	100	255	222	181	171	171	173	170	164
Bankkamatláb — <i>Taux en banque</i>	"	4.77	6.71	6.10	3.70	3.49	4.00	4.57	5.00	4.65
Takarékbetétek — <i>Dépôts d'épargne</i>	1,000.000 £	255.7	357.8	356.5	.	376.2	387.4	395.9	394.5	.
Postatakarékpénztári betétek <i>Dépôts de Caisse d'ép. post.</i>	" "	187.2	266.5	264.2	.	273.1	280.4	285.5	28.7	.

¹⁾ Az 1913., 1920. és 1921. évek rovataiban — a mezőgazdaság és vasútvonalhossz adatait kivéve — az Ír Szabad Állam adatai is szerepelnek. — *Pour 1913, 1920 et 1921. Etat libre d'Irlande compris, excepté l'agricult. et les chem de fer.*

háború előtti színvonalát, bár az 1927. évi termés e terménynél is gyenge volt. A cukorrépa 1927-ben 17 millió q termést hozott, holott a háború utáni évek termése alig haladta meg a félmillió q-t.

Az ipari, illetve a bányászati termelés adatait vizsgálva, több terméknél találunk visszaesést a háború előtti állapottal szemben, különösen szembetűnő az ólom- és réztermelés csökkenése. Táblázatunk idevonatkozó adatai között nagyobbmértvű emelkedést csak az óntermelés mutat.

A külkereskedelmi forgalom szempontjából Nagy-Britannia az az állam, amely az Egyesült Államokkal együtt a legnagyobb forgalmat bonyolítja le. Mindegyikükre a világ külforgalmának $\frac{1}{7}$ -e esik. Csakhogy, míg az Egyesült Államok az aktív mér-

legű államok sorában áll legelől, Anglia külkereskedelmi mérlege az összes államok között a legnagyobb passzivitást mutatja. A 10 milliárd pengő körül járó passzivum az utolsó négy évben nagyobbmértvű ingadozást nem mutatott, mégis az 1927. év passzívuma, a behozatal csökkenése és a kivitel emelkedése folytán, fogyást mutat az előző év adatával szemben.

A gépjárműállomány az utolsó évek folyamán szépen növekedett, 1924-ben 1.764.000 darabot tett.

A pénzügyi és áradatak sorában a nagykereskedelmi és a megélhetési index az utolsó években csökkenő tendenciát vett, a betétállomány lényeges emelkedést nem mutatott.

Összefoglaló helyzetjelentés.¹⁾

Résumé de la situation en Hongrie.¹⁾

Népmozgalom. — Munkanélküliség. — Gépjárműállomány. — Áralakulás. — Pénzügyi betétek. — A részvények értéke. — Fizetéseképtelenségek. — Váltóóvások. — Gazdasági jelzőtábla. — Rajzok a gazdasági jelzőtáblához.

Mouvement de la population. — Chômage. — Effectif des véhicules à moteur. — Formation des prix. — Dépôts en banque. — Indice des actions. — Insolvabilités. — Lettres de change protestées. — Tableau économique. — Graphiques au tableau économique.

Mouvement de la population. En octobre 1928, le nombre des nouveaux mariés (7.926, 10⁹/₀₀) s'est élevé de 45% par rapport au mois précédent. Relativement à septembre dernier, le nombre des naissances vivantes (17.937, 24⁸/₀₀) a diminué de 4,3% et la mortalité infantile (3.328, 18,6 pour 100 nés vivants) de 14,4%, tandis que les décès (12.016, 16⁶/₀₀) ont augmenté de 0,9%. L'accroissement de la population a été de 8²/₀₀ contre 9⁸/₀₀ au mois précédent.

Comparativement à octobre 1927, on constate une augmentation (7,9% pour les naissances vivantes, 11,2% pour les décès, 18,6% pour la mortalité infantile), sauf les nouveaux mariages dont le nombre a diminué de 10,7%. L'accroissement de la population (8²/₀₀) a été légèrement supérieur à celui d'octobre 1927 (8¹/₀₀).

Chômage. En octobre, les Syndicats socialiste-chrétien et social-démocrate ont inscrit 13.115 chômeurs, soit 1,3% de plus qu'au mois précédent et 17,2% de plus qu'au mois correspondant de l'année dernière. Le nombre des hommes (11.609) s'est élevé de 3,1%, celui des femmes (1506) a diminué de 11,2% par rapport à septembre. 56,1% des chômeurs habitaient Budapest; comparativement au mois de septembre, le nombre en a augmenté de

2,2%, tandis que celui des chômeurs de province est tombé de 0,1%. Au point de vue de la profession, le chômage s'est accru parmi les employés d'hôtels et de restaurants (+ 19,2%); chez les travailleurs intellectuels (+ 9,2%); dans l'alimentation (+ 8,2%); il a diminué dans les industries du vêtement (— 23,0%), du bois (— 6,1%) et de la reproduction (— 4,3%).

Les Offices de placement ont enregistré 15.857 chômeurs, 9.201 offres et 6.158 demandes. On a placé 38,8% des chômeurs, contre 40,2% au mois précédent. Sur 100 offres, on comptait 199 chômeurs à Budapest et 132 en province.

Effectif des véhicules à moteur. A la fin d'octobre, déduction faite des véhicules à moteur retirés de la circulation, l'effectif s'est élevé à 23.776, soit de 613 unités, augmentant de 2,6% par rapport au mois précédent et de 36,1 par rapport à octobre 1927. C'est le nombre des autobus (+ 4,2%) et celui des camions (+ 3,9%) qui s'est accru le plus; celui des automobiles à personnes s'est élevé de 2,9% et celui des motocyclettes de 1,8%, contre respectivement 3,9 et 3,6% au mois précédent.

A Budapest, le nombre des véhicules à moteur représentait 55,9% de l'effectif total et s'est accru de 1,3% comparativement au mois précédent.

Formation des prix. En octobre, l'indice des prix de gros s'est élevé de 137 à 138 (+ 1 point). La hausse des haricots, des pommes de terre et surtout de l'oeuf n'ayant pu être compensée par la légère baisse du blé, du beurre et de la farine, l'indice des objets d'alimentation a

¹⁾ A külkereskedelmi forgalomról Szemlének „Magyarország külkereskedelme 1928 október havában“ című cikkben számol be. — Pour le commerce extérieur, voir l'article intitulé „Commerce extérieur de la Hongrie en octobre 1928“.